

Handläggare
Mats Christenson
Telefon: 0850812201

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
25 mars 2021

Remiss av Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd – (SOU 2020:78)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2021/155

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat en remiss innehållande utredningen ”Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd – (SOU2020:78)” till bland annat Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande.

I utredningen föreslås kortfattat att det ska bli enklare att bygga strandnära i landsbygdsområden med syftet att förbättra förutsättningar för bostäder och näringsverksamhet främst för småföretagare, besöksnäring och gröna näringar i områden med lågt exploateringsstryck. I utredningen föreslås vidare att strandskyddet ska bibehållas eller förstärkas för att värna obrutna strandlinjer, den allemansrättsliga tillgängligheten och miljön i starkt exploaterade områden.

Stadsdelsförvaltningen ser positivt på utredningens förslag som innebär ett stärkt strandskydd i områden där exploateringsgraden är hög och efterfrågan på mark för bebyggelse är stor och i vattenområden av särskild betydelse för djur- och växtlivet. Det är enligt förvaltningen viktigt att orörda stränder i Stockholms innerstad kan sparas för rekreation och friluftsliv, speciellt med tanke på den växande befolkningen. De orörda stränderna kan även möta det ökade behovet av ekosystemtjänster samt främja biologisk mångfald.

Bakgrund

Miljödepartementet har skickat utredningen ”Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd - (SOU2020:78)” på remiss till Stockholms stad. Kommunstyrelsen har i sin tur skickat den på

remiss till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Södermalms stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB och idrottsnämnden för yttrande.

Remisstiden sträcker sig fram till den 22 mars 2021 men stadsdelsförvaltningen har erhållit förlängd svarstid av kommunstyrelsen så att ärendet kan behandlas vid stadsdelsnämndens möte den 25 mars 2021. Nämndens beslut måste därför justeras omedelbart.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöavdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 15 mars 2021 och i rådet för funktionshindersfrågor den 16 mars 2021.

Ärendet

Nedan görs en kort sammanfattning av utredningen ”Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd– (SOU2020:78)”.

Utredningens uppdrag

Utredningen har haft i uppdrag att föreslå förslag till författningsändringar och andra åtgärder som medför att strandskyddet i miljöbalken görs om i grunden. Det ska ske genom en ökad differentiering som tar hänsyn till att tillgången till sjöar och stränder varierar i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringsstryck. Det ska bli enklare att bygga strandnära i landsbygdsområden med syftet att förbättra förutsättningar för bostäder och näringsverksamhet främst för småföretagare, besöksnäring och gröna näringar i områden med lågt exploateringsstryck. Utredningen ska också syfta till att bibehålla eller förstärka strandskyddet för att värna obrutna strandlinjer, den allemansrättsliga tillgängligheten och miljön i starkt exploaterade områden.

Utredningens utgångspunkter

I utredningen beskrivs att statsmakterna identifierat landsbygden som en tillgång att ta till vara för framtida möjligheter till hållbar tillväxt och för att möta de utmaningar som följer av förändringar i klimatet och behovet av att ställa om till en mer cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi. I utredningen framhålls därför att landsbygden måste ha goda möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd.

Utredningens ambition har med anledning av ovannämnda varit att lämna förslag som underlättar strandnära byggande inom landsbygdsområden samtidigt som strandskyddets syften inte ska äventyras.

En annan viktig ambition i utredningen har varit att skapa en logisk och välmotiverad uppbyggnad av bestämmelserna för strandskyddet, som är lätt att förstå för inblandade aktörer.

Utredningens förslag

I utredningen föreslås att strandskydd inte ska gälla vid insjöar med en vattenyta som uppgår till 1 hektar eller mindre eller vattendrag som är 2 meter eller smalare. I utredningen anges att ett generellt borttagande av strandskyddet vid de minsta sjöarna och vattendragen bör leda till en ökad acceptans och mindre tillämpningsproblem och därigenom sammantaget bättre och mer ändamålsenligt skydd. Länsstyrelsen föreslås ha möjlighet att i det enskilda fallet besluta att strandskydd ska gälla även vid dessa mindre sjöar och vattendrag, om området har särskild betydelse för något av strandskyddets syften.

I utredningen föreslås att länsstyrelsen, efter ansökan från en eller flera kommuner, helt eller delvis ska upphäva strandskyddet inom ett landsbygdsområde, om kriterierna för landsbygdsområden är uppfyllda. Länsstyrelsen får helt eller delvis också häva ett tidigare beslut om att upphäva strandskyddet i ett landsbygdsområde, om ett område inte längre uppfyller kriterierna för landsbygdsområden.

I utredningen föreslås ett stärkt strandskydd i områden där exploateringsgraden är hög och efterfrågan på mark för bebyggelse är stor och i vattenområden av särskild betydelse för djur- och växtlivet. Där ska de särskilda skälen för dispens och upphävande av strandskyddet vid detaljplanering tillämpas särskilt restriktivt.

I utredningen anges att klimatförändringarna medför behov av klimatanpassningsåtgärder som kan motivera en differentiering av strandskyddet. Det bör därför enligt utredningen bli tydligare att dispens ska kunna meddelas för åtgärder som syftar till att skydda miljön, människors liv och hälsa samt egendom genom att samhället anpassas till de konsekvenser som ett förändrat klimat kan medföra.

I utredningen anges att länsstyrelserna bör få i uppdrag att klarlägga och fastlägga var strandskyddet gäller och ska gälla i respektive län. Såväl högexploaterade som lågexploaterade län har enligt utredningen undantagit strandskydd i olika utsträckning. Att

besluten ibland baseras på gamla, tryckta kartor som inte uppdateras anges också göra att tillämpningen försvåras och att det kan bli otydligt var strandskydd gäller. En heltäckande digitalisering skulle bidra till att göra strandskyddet mer transparent, förutsägbart och rättssäkert, inte minst för den enskilde.

En rättvis tillämpning av strandskyddsreglerna och tillsyn av efterlevnaden framhålls i utredningen som viktigt för att skyddet ska uppfattas som legitimt. I utredningen anges att Naturvårdsverket bör få ökade resurser för tillsynsvägledning och utbildningsinsatser för att skapa bättre förutsättningar för mer och effektivare tillsyn.

Ikraftträdande och genomförande

Utredningens förslag om förändringar i lagar och förordningar ska enligt det så kallade Januariavtalet träda i kraft den 1 januari 2022.

Synpunkter och förslag

Det är enligt förvaltningen bra att utredningen föreslår att tillämpningen av strandskyddet anpassas utifrån att tillgången till sjöar och stränder varierar i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringsstryck.

Stadsdelsförvaltningen ser positivt på utredningens förslag som innebär ett stärkt strandskydd i områden där exploateringsgraden är hög och efterfrågan på mark för bebyggelse är stor och i vattenområden av särskild betydelse för djur- och växtlivet. Det är enligt förvaltningen viktigt att orörda stränder i Stockholms innerstad kan sparas för rekreation och friluftsliv, speciellt med tanke på den växande befolkningen. De orörda stränderna kan även möta det ökade behovet av ekosystemtjänster samt främja biologisk mångfald.

Förvaltningen är positiv till utredningens förslag att dispens från strandskyddet ska kunna ges för åtgärder som syftar till att skydda miljön, människors liv och hälsa samt egendom som ett förändrat klimat kan medföra.

Förvaltningen ställer sig avslutningsvis positiv till förslaget som innebär en digitalisering av kartor som visar var strandskyddet gäller då det skulle bidra till att göra strandskyddet mer transparent, förutsägbart och rättssäkert.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör

Andreas Evestedt
Avdelningschef

Bilaga

Remiss av ”Tillgängliga stränder – ett mer differentierat
strandskydd, (SOU2020:78)”

Södermalms stadsdelsförvaltning
Avdelningen för stadsmiljö

Medborgarplatsen 25
Box 4270
102 66 Stockholm
Växel 08-508-12-000
Fax
soder@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2021-03-08
Andreas Evestedt, Avdelningschef	2021-03-08